

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 15Co/145/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6415200906
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 04. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jaroslav Mikulaj
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2016:6415200906.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jaroslava Mikulaja a sudcov JUDr. Jaroslava Galla a JUDr. Klaudie Koskovej, v právnej veci navrhovateľky C. O., nar. XX.XX.XXXX, bytom M.R. E. XXX/XX, X. nad Y., zast. Advokátska kancelária JUDr. Peter Rybár, s.r.o., Kuzmányho 29, 040 01 Košice, IČO 47234466, proti odporcovi POHOTOVOSTĚ s.r.o., so sídlom Pribinova 25, 811 09 Bratislava, IČO 35 807 598, o zaplatenie 4 178,64 eur s prísl., na odvolanie odporcu proti uzneseniu Okresného súdu v Žiari nad Hronom č. k. 9C/35/2015 - 51 zo dňa 07.07.2015, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu vo výroku, ktorým súd uložil odporcovi povinnosť zaplatiť navrhovateľke sumu 4.178,26 eur spolu s úrokom z omeškania, p o t v r d z u j e .

Odporca je p o v i n n ý n a h r a d i ť navrhovateľke trovy odvolacieho konania vo výške 159,63 eur na účet jej právneho zástupcu Advokátska kancelária JUDr. Peter Rybár s.r.o., číslo účtu XXXXXX-XXXXXXXXXX/XXXX.

odôvodnenie:

Okresný súd napadnutým rozsudkom uložil odporcovi povinnosť zaplatiť navrhovateľovi sumu 4 178,26 eur spolu s 5,05 % ročným úrokom z omeškania od 24.01.2015 do zaplatenia, do 3 dní od právoplatnosti rozhodnutia. Vo zvyšku súd návrh zamietol. Odporcovi uložil povinnosť nahradiť navrhovateľke trovy konania vo výške 837,49 eur, v lehote do 3 dní od právoplatnosti rozhodnutia, na účet jej právneho zástupcu.

V odôvodnení rozhodnutia súd uviedol, že návrhom sa navrhovateľka titulom bezdôvodného obohatenia od odporcu domáhala vrátenia plnenia, ktoré poskytla nad rámec úhrady istiny úveru. Súd mal preukázané, že nárok navrhovateľka vyvodila zo Zmluvy o úvere uzatvorenej s odporcom dňa 09.10.2009, na základe ktorej odporca (ako veriteľ - dodávateľ) poskytol navrhovateľke (ako dlžníkovi - spotrebiteľovi) finančné prostriedky v sume 1 700,00 eur s tým, že mala veriteľovi túto sumu vrátiť zvýšenú o 1480,00 eur (o poplatok), a to postupe v 12-tich mesačných splátkach po 265,00 eur počnúc od 10.11.2009. Predloženú Zmluvu o úvere súd posúdil podľa ust. § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka ako zmluvu spotrebiteľskú resp. o spotrebiteľskom úvere, ktorá síce spĺňa podmienku písomnej formy, nakoľko však neobsahuje obligatórne náležitosti zmluvy, ktoré zmluva o spotrebiteľskom úvere musí obsahovať v zmysle zákona č. 258/2001 Z .z. o spotrebiteľských úveroch, poskytnutý úver treba považovať za bezúročný a bezpoplatkový. Navrhovateľka zaplatila odporcovi spolu sumu 5878,64 eur, hoci jej vznikla povinnosť zaplatiť navrhovateľovi iba 1700,00 eur, t.j. istinu úveru. Plnenie presahujúce túto sumu predstavuje bezdôvodné obohatenie odporcu na úkor navrhovateľa vo výške 4178,64 eur, preto súd podľa § 451 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka zaviazal odporcu vydať navrhovateľke bezdôvodné obohatenie v uplatnenom rozsahu. Súd priznal navrhovateľke aj úrok z omeškania s poukazom na ust. § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka v spojení s nariadením

vlády SR č. 87/1995 Z. z. vo výške 5,05 % ročne od 24.01.2015, t.j. od prvého dňa nasledujúceho po dni, dokedy mal v zmysle písomnej výzvy navrhovateľky doručenej odporcovi odporca finančné prostriedky navrhovateľke zaplatiť. Vo zvyšku uplatneného nároku súd návrh zamietol (navrhovateľke nepriznal výšku úroku z omeškania 8,05 % ale 5,05 % ročne). V danom prípade prejednaníu veci súdom nebránila prekážka res iudicata, nakoľko rozhodcovská doložka, od ktorej odvodil svoju právomoc vo veci konať a vec rozhodnúť rozhodcovský súd, je neplatná, potom aj rozhodcovský rozsudok vydaný v rozhodcovskom konaní predstavuje nulitný právny akt.

O trovách konania súd rozhodol podľa ust. § 142 ods. 3 O. s. p. a navrhovateľke, ktorá bola v konaní neúspešná iba v nepatrnjej časti priznal plnú náhradu trov konania, trov jej právneho zastúpenia.

Proti tomuto rozsudku podal odporca v zákonnej lehote odvolanie voči výroku o jemu uloženej povinnosti zaplatiť navrhovateľke súdom priznaný nárok a voči výroku o trovách konania. Navrhol rozsudok okresného súdu v napadnutej časti zrušiť a vec vrátiť prvostupňovému súdu na ďalšie konanie.

Namietal voči záveru súdu, že Zmluva o úvere uzavretá účastníkmi je zmluvou spotrebiteľskou, pretože navrhovateľka si poskytnutý úver vzala na účel povolania a predmetná zmluva bola uzatvorená podľa § 497 a nasl. Obchodného zákonníka, preto na zmluvu nemožno vzťahovať ustanovenia zákona o spotrebiteľských úveroch. Zmluva obsahuje všetky tie náležitosti, ktoré pre zmluvu o úvere vyžaduje Obchodný zákonník, pričom sa zároveň účastníci dohodli, že ich vzťahy ktoré vzniknú z tejto zmluvy do budúca sa taktiež budú riadiť Obchodným zákonníkom. Z tohto odporca vyvodzuje, že uvedenú zmluvu nemožno považovať za bezúročnú a bezpoplatkovú v zmysle ustanovení zákona o spotrebiteľských úveroch.

Zotráva na názore, že prejednanie žaloby navrhovateľky súdom bráni prekážka právoplatne rozsúdenej veci (§ 159 ods. 3 O. s. p.), nakoľko v inom, v rozhodcovskom konaní bolo odporcovi rozhodcovským rozsudkom prisúdené právo na plnenie, ktorého sa v tomto konaní domáha navrhovateľka. Okresný súd vôbec neskúmal podmienky konania, hoci mal konanie zastaviť z uvedeného dôvodu.

Rozhodnutie nie je ani náležite odôvodnené, potom nie je preskúmateľné a postupom súdu sa odporcovi ako účastníkovi konania odňala možnosť konať pred súdom. Všeobecné určenie neplatnosti zmluvy o úvere, tak ako určil prvostupňový súd, je v hrubom rozpore s právami veriteľa, ktoré mu priznáva legislatíva.

Odporca nesúhlasí ani s rozhodnutím, v zmysle ktorého má platiť trovy konania, pretože vo veci ešte nebolo vydané právoplatné rozhodnutie. A podľa jeho názoru priznaný nárok náhrady za cestu na pojednávanie dňa 26.03.2015 a dňa 07.07.2015 a s tým súvisiaci náhrada za stratu času na presun advokáta z Košíc do Žiaru nad Hronom a späť nepredstavuje účelne vynaložené náklady na uplatňovanie a bránenie práva, pretože náhradu za stratu času možno advokátovi priznať len v prípade, ak sa osobne zúčastnil pojednávania, koncipientovi advokáta nie.

Navrhovateľ navrhol rozsudok okresného súdu v napadnutej časti potvrdiť. Uplatnil náhradu trov odvolacieho konania vo výške 159,63 eur.

Neobstojí námietka odporcu, že súd nesprávne posúdil predmetný úverový vzťah. Ide o občiansko-právnu zmluvu, spotrebiteľskú zmluvu upravenú v ust. § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka a osobitným zákonom č. 258/2001 o spotrebiteľských úveroch. Na základe absencie obligatórnych náležitostí v tejto zmluve je táto zmluva zo zákona o spotrebiteľských úveroch sankcionovaná bezúročnosťou a bezpoplatkovosťou. Potom v rozsahu sumy zaplatenej navrhovateľom odporcovi nad rámec poskytnutej istiny úveru došlo k bezdôvodnému obohateniu odporcu na úkor navrhovateľky. Zákon o advokácii, ani vyhláška o odmenách a náhradách advokátov nezakotvujú povinnosť advokáta vykonávať úkony právnych služieb jedine osobne, naopak, výslovne umožňuje advokátovi dať sa zastúpiť pri jednotlivých úkonoch advokátskym koncipientom. Rozhodnutie je dostatočne odôvodnené.

Krajský súd, ako súd odvolací, preskúmal vec v rozsahu podľa § 212 ods. 1 O. s. p., bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O. s. p. a rozsudok okresného súdu v napadnutej časti podľa § 219 ods. 1, 2 potvrdil. V časti, ktorým súd vo zvyšku návrh zamietol rozsudok nie je dotknutý.

Podľa § 219 O. s. p. odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne (ods. 1). Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody (ods. 2).

Preskúmaním veci odvolací súd dospel k záveru, že okresný súd vo veci správne rozhodol. Náležite zistil skutkový stav, vec správne skutkovo i právne posúdil a rozhodnutie odôvodnil v súlade so zákonnými požiadavkami na riadne odôvodnenie rozsudku súdu (§ 157 ods. 2 O. s. p.). Odvolací súd rozsudok okresného súdu v odvolaní napadnutej časti potvrdil na tom istom základe a z tých istých dôvodov, ktoré podrobne uviedol v odôvodnení rozhodnutia okresný súd, odvolací súd na tieto dôvody v tomto rozhodnutí odkazuje.

Odporca v odvolaní neuviedol žiadne skutočnosti, ktoré by boli relevantným dôvodom a mohli mať vplyv na výsledok rozhodnutia okresného súdu.

Z odôvodnenia rozhodnutia prvostupňového súdu je zrejmé a jednoznačné, že súd navrhovateľom uplatnený nárok posudzoval a priznal z titulu bezdôvodného obohatenia, ktoré obohatenie má svoj pôvod (vychádza) zo Zmluvy o úvere zo dňa 09.10.2009, o ktorej aj podľa názoru odvolacieho súdu niet pochyb, že je zmluvou spotrebiteľskou, na ktorú sa vzťahuje režim spotrebiteľského práva.

V uvedenom zmluvnom vzťahu dlžníčka z úveru (v tomto konaní navrhovateľka) má postavenie spotrebiteľa, keďže ide o fyzickú osobu, ktorá pri uzatváraní a plnení zmluvy nekonala v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti a veriteľ, ktorý je právnickou osobou a poskytuje úvery v rámci svojho podnikania, má postavenie dodávateľa (v tomto konaní odporca). Na takomto závere nič nemení skutočnosť, ak v zmluve o úvere je zaškrtnuté, že finančné prostriedky boli spotrebiteľovi poskytnuté veriteľom na účel „povolania“, pretože spotrebiteľ nemôže mať vedomosť o následkoch označenia účelu použitia finančných prostriedkov na účel „zamestnania“, či „povolania“ - túto skutočnosť veriteľa často zneužívajú, ide o nekalú obchodnú praktiku, keď u spotrebiteľov vyznačujú v zmluvách takýto účel poskytnutia finančných prostriedkov, ako tomu bolo aj v danom prípade, hoci právny status dlžníčky zo zmluvy o úvere jednoznačne svedčí o tom, že v súvislosti so svojím „povolaním“ žiadne finančné prostriedky nepotrebovala.

Zmluvný vzťah účastníkov, o ktorom niet pochyb, že je spotrebiteľským vzťahom, sa vždy riadi ustanoveniami Občianskeho zákonníka a nemôže sa riadiť ustanoveniami Obchodného zákonníka, ako to potvrdzuje aj prijatá novela Občianskeho zákonníka v zmysle zákona č. 102/2014 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene a doplnení iných zákonov zo dňa 25.03.2014, ktorá odstránila nejednotnosť v rozhodovaní súdov v tom, že jednoznačne stanovila, že na všetky právne vzťahy ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva. Potom nemôže v rozpore s takýmto ustanovením byť a neplatná je uzavretá dohoda o voľbe Obchodného zákonníka medzi účastníkmi spotrebiteľského právneho vzťahu. Nakoľko právny predpis zákon č. 102/2014 Z. z., ktorého je táto novela súčasťou neobsahuje prechodné ustanovenia to znamená, že od jej účinnosti - od 1. apríla 2015 sa vzťahuje aj na právne vzťahy založené pred týmto dňom.

Odvolací súd zastáva rovnaký názor ako okresný súd, že zo Zmluvy o úvere zo dňa 09.10.2009, pripojenej k žalobnému návrhu, ktorá svojím charakterom je zmluvou o spotrebiteľskom úvere, nebola navrhovateľka povinná plniť svoje záväzky voči odporcovi v rozsahu úrokov a poplatkov, predmetnú zmluvu je treba považovať bez ďalšieho za bezúročnú a bezpoplatkovú podľa § 4 ods. 3 zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v znení platnom v čase uzatvorenia zmluvy o úvere, pretože nie sú v nich uvedené viaceré zákonom predpísané obligatórne náležitosti stanovené v § 4 ods. 2 citovaného zákona, o ktoré sa jedná okresný súd konkrétne vymenúva v odôvodnení rozhodnutia. Pre takýto záver súdu je postačujúce zistenie, že v zmluve chýba čo i len jedna z obligatórnych náležitostí zmluvy o spotrebiteľskom úvere. V danom prípade napr. bolo a je postačujúce, že v zmluve o úvere zo dňa 09.10.2009 nie je uvedená (okrem iných) náležitosť „termín konečnej splatnosti úveru“, ktorý má byť bezpochyby uvedený vo forme presného dátum - deň, mesiac, rok (termín konečnej splatnosti úveru nemožno vyvodzovať iba z celkového počtu splátok úveru, ktoré by mali byť zaplatené, ako sa domnieva odporca).

Pokiaľ odporca opakovane, aj v odvolacom konaní poukazuje na prekážku *res iudicata*, s touto námietkou odporcu sa dostatočne vysporiadal okresný súd v odôvodnení rozhodnutia, s jeho názorom sa odvolací súd stotožňuje. Námietka odporcu, že okresný súd neskúmal prioritne, či sú splnené podmienky konania (§ 103, § 104 O. s. p.), nie je opodstatnená a nie je dôvodná, preukazuje to obsah spisu.

Rozhodnutie okresného súdu je vecne správne aj vo výroku o trovách konania. Trovy právneho zastúpenia navrhovateľky boli vypočítané podľa ustanovení platnej vyhlášky MS SR č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov a konkrétna námietka odporcu, že priznanie náhrady trov advokátovi za cestu z miesta jeho sídla z Košíc do miesta Okresného súdu v Žiari nad Hronom, kde sa konali pojednávania v danej veci, že takáto náhrada nepredstavuje účelne vynaložené trovy resp. že advokátovi neprináleží náhrada za stratu času vyúčtovaná v súvislosti s týmito pracovnými cestami pretože sa osobne nezúčastnil pojednávania, ale pojednávania sa zúčastnil advokátsky koncipient, takýto názor nemá oporu v platnej právnej úprave. Zákon č. 586/2003 Z. z. o advokácii ani vyhláška MS SR č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov nezakotvuje povinnosť advokáta vykonávať úkony právnych služieb jedine osobne, naopak výslovne umožňuje advokátovi dať sa zastúpiť a to pri jednotlivých úkonoch aj advokátskym koncipientom (§ 16 ods. 2 zákona č. 586/2003 Z. z.). Úkony, ktoré advokátsky koncipient vykonáva v súvislosti so zastupovaním advokáta, u ktorého je zamestnaný, vykonáva v mene zamestnávateľa - advokáta, a tiež na jeho účet. Úkon uskutočnený advokátskym koncipientom je v konečnom dôsledku úkonom právnej služby advokáta, za ktorý zodpovedá samotný advokát. Platnej právnej úprave nezodpovedá ani názor odporcu, podľa ktorého rozhodnutie okresného súdu o trovách prvostupňového konania je predčasné z dôvodu, že vec ešte bola právoplatne skončená. V zmysle § 151 ods. 1 prvá veta O. s. p. o povinnosti nahradiť trovy konania rozhoduje súd na návrh spravidla v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. V danom prípade súd o trovách prvostupňového konania rozhodol po tom, čo konanie na prvom stupni bolo skončené.

O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 224 ods. 1 O. s. p a § 142 ods. 1 O. s. p. v spojení s § 151 ods. 1 O. s. p.. V odvolacom konaní úspešná navrhovateľka uplatnila náhradu trov odvolacieho konania, pozostávajúcich z trov právneho zastúpenia podľa vyhlášky MS SR č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb a to celkom vo výške 159,63 eur, v zložení: 151,05 eur odmena za 1 úkon právnej služby zo dňa 11.01.2016 - vyjadrenie k odvolaniu odporcu vo veci samej (§ 10 ods. 1, § 13a ods. 1 písm. c)) + 8,58 eur 1x režijný paušál (§ 16 ods. 3). Odvolací súd priznal navrhovateľke náhradu trov v uplatnenej výške s tým, že trovy je odporca povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu navrhovateľky (§ 149 ods. 1 O. s. p.) v lehote do 3 dní (§ 160 ods. 1 O. s. p.).

Rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov členov senátu odvolacieho súdu 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.